

ligheden bliver nogen til Gavn, og som ingenlunde virker humant, men som skaber Uvillie hos dem, fordi de føle, at der bliver begaaet en Uret mod dem. Paa samme Maade kan det siges, at Alderdomsunderstøttelsesloven virker uheldigt. Jeg har hørt mange Eksempler paa, at Folk, som staa paa en økonomisk Fod, der er lidt for god til, at de kunne modtage Alderdomsunderstøttelse, men som alligevel er forholdsvis ringe, sige, naar de blive nogle og halvtreds Aar gamle: Hvad skulle vi egentlig spare sammen for; selv om vi ved den yderste Nøjsomhed og Sparsommelighed maaske kunne naa frem til at klare os selv uden Alderdomsunderstøttelse, hvad have vi saa for det? Det kan føre med sig, at vi komme til at leve under trangere Kaar end de, som faa Alderdomsunderstøttelse. Ved Sammenligning — og der gøres mange Sammenligninger paa det Punkt — er der mange, som komme til dette Resultat. De, der have den Opfattelse, at det mest tilfredsstillende er Selvforsørgelse, komme ikke til det, men de andre, som ikke have det saaledes i denne Henseende, mene; Vi kunne lige saa godt bruge lidt mere, thi saa komme vi under Grænsen, og saa blive vi i Virkeligheden lige saa godt stillede. Mine Udtalelser skulle — som sagt — ikke være et Angreb paa de sociale Love, men de skulle antyde, at de sociale Love, som nu have virket i en Aarrække i vort Samfund, have det fælles med alle andre Love, at de træffe et Samfund af Mennesker, der, for at bruge et gammelt Ord, ikke ere saa gode, som de burde være, og de virke derfor forskelligt til de forskellige Sider. Der kan derfor være god Brug for at trække nogle af disse Sider frem, hvor man kan spore uheldige Virkninger. Jeg vil gerne bidrage mit til, at vi ikke heller paa det sociale Omraade komme ind i Dogmerens Verden. Jeg er tilbøjelig til at tro, at der er flere Dogmer end i Teologiens Verden, der er andre Steder, hvor man kan leve i høj Grad dogmatisk, og hvor man unddrager saadanne Dogmer — det vil sige Ting, der ikke maa undersøges — en Undersøgelse, fordi det i Forvejen skal være anerkendte Sætninger, og saadanne Sætninger, tror jeg, vi skulle vare os en

lille Smule for i det sociale Liv, og vi skulle prøve at tale sammen om de Erfaringer, hver af os har gjort, for at finde det bedst mulige.

Det ærede Medlem for Aarhus nordre Valgkreds (Sabroe) har jo holdt en ikke saa kort Tale, hvor han strejfede mangfoldige Spørgsmaal. Blandt andet var han ogsaa inde paa det store Spørgsmaal om Straffen — for ikke at blive misforstaaet vil jeg sige, at jeg ikke er nogen Tilhænger af mørk Arrest paa indskrænket Kost. Det ærede Medlem for Aarhus nordre Valgkreds var inde paa en hel Række Straffe, som helst skulde undgaas, og som i ganske særlig Grad ramte de mindre bemidlede i Samfundet, dem, han nærmest følte sig som Talsmand for. Jeg tror, det er mere frugtbart, om vi herinde tænke paa at give Ungdommen en saadan Paavirkning — i den Retning talte det ærede Medlem ogsaa paa forskellige andre Omraader, det skal jeg erkende med Glæde —, at den undgik Straf. I den Henseende tror jeg, at det Parti, det ærede Medlem tilhører, navnlig i den sidste Tid, men for Resten i længere Tid, har haft en mindre heldig Indflydelse paa den Ungdom, som er vokset op, og som dette Parti har haft Indflydelse paa. Jeg er sikker paa, at Partiet selv i høj Grad vil komme til at angre det i Tidens Løb, og jeg er tilbøjelig til at mene, at Partiet allerede er inde paa det Stadium, hvor de ledende Mænd indenfor Partiet meget vel føle, hvad det er for en Sæd, de have saaet. Det er nemlig en farlig Sæd at udsaa i de unge Hjerter: I unge, Iskulle bare kræve af Samfundet, det er Samfundet, der skylder jer saa og saa meget. Der ligger efter min Mening en skæv Opfattelse af Samfundet deri, nemlig den, at Samfundet kan bære os alle sammen, medens det omvendte er Sandheden. Det er Folket, dets Arbejdsevne og Arbejdslyst, der bærer Samfundet. Der er her et enkelt Omraade, hvor jeg vil henstille til Fagforeningerne, om der ikke var noget at gøre, noget, der ikke strider mod den Tankegang, der ellers er raadende indenfor dem. Jeg tænker paa Overgangen fra Lærlingens sidste Aar til Svendens første. I de allerfleste Fag foregaar der her en Stigning fra 6 à 8 Kr. om Ugen op til nogle og tyve. Jeg ønsker ikke,